2024/915

26.3.2024 г.

# ПРЕПОРЪКА (ЕС) 2024/915 НА КОМИСИЯТА

## от 19 март 2024 година

## относно мерките за борба с фалшифицирането и по-добро упражняване на правата върху интелектуалната собственост

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 292 от него,

като има предвид, че:

(1) Ефективната система за права върху интелектуалната собственост (ИС) е основна част от всяка солидна промишлена стратегия. Отраслите, в които интензивно се ползва ИС, играят важна роля в подкрепа на създаването на устойчива, екологична и конкурентоспособна икономика в ЕС, като допринасят за 47 % от общия БВП и за почти 40 % от общата заетост. Европейските творчески и иновативни отрасли са водещи в областта на „зелените“ технологии и устойчивите продукти. В световен мащаб те притежават голям дял от „зелените“ патенти и имат солидни портфейли с интелектуална собственост в областта на такива технологии, като адаптацията към изменението на климата, улавянето и съхранението на въглерод и обработването на отпадъци ([1]). Същевременно през последното десетилетие в ЕС се наблюдава значително увеличение на регистрацията на „зелени“ търговски марки ([2]). Защитата на правата върху ИС по справедлив начин води до увеличаване на стопанската дейност, инвестициите, заетостта и производителността, включително за малките и средните предприятия („МСП“) ([3]).

(2) Значителната пазарна стойност на продуктите, защитени с права върху ИС, привлича престъпните мрежи, което води до увеличаване на броя на фалшифицираните стоки и засилване на пиратството. Фалшифицирането е определено като престъпление с много големи последици в стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г., която има за цел разбиването на престъпните мрежи и техните бизнес модели ([4]). Тази престъпна дейност не само води до загуби на приходи за носителите на права върху ИС („носителите на права“), но и създава значителни рискове за безопасността на потребителите, за общественото здраве и за околната среда. Пандемията от COVID-19 разкри нови възможности за проникване на фалшифицирани и пиратски стоки на пазарите поради рязкото увеличаване на онлайн продажбите и недостига на основни продукти по това време. Това доведе до животозастрашаващи инциденти, включително например пиратски полупроводникови елементи в автоматични външни дефибрилатори ([5]). Освен това в различни сектори навлязоха фалшифицирани лагери, което изложи на опасност например енергийния сектор и доброто функциониране на вятърните турбини. Ето защо е необходима солидна политика за борба с фалшифицирането и пиратството, за да се гарантира, че ще бъде разгърнат пълният потенциал на правата върху ИС в подкрепа на иновациите, конкурентоспособността и една по-екологична и по-устойчива икономика.

(3) Въпреки усилията за ограничаването им дейностите, нарушаващи правата върху ИС, свързани с фалшифицираните стоки и пиратството, продължават да са все по-разпространено явление, което оказва сериозно икономическо и социално въздействие върху работните места и растежа в ЕС ([6]). Дейностите, нарушаващи правата върху ИС, представляват заплаха за различни отрасли и различни видове стоки, включително обикновени потребителски продукти и продукти, продавани между предприятия. Най-важното е, че тези дейности може да бъдат тясно свързани с престъпно поведение ([7]). Престъпните мрежи, занимаващи се с престъпления срещу ИС, проникват на всеки етап от веригата на доставките, а разследването на престъпленията е трудно, тъй като повечето фалшифицирани стоки, търгувани в ЕС, произхождат от чужбина, което затруднява разкриването на основните участници. Съответно дейностите, нарушаващи правата върху ИС, подкопават единния пазар на ЕС и правилата на ЕС относно свързаните с потребителските стоки стандарти за опазване на околната среда, за безопасност, както и относно етичните стандарти. Освен това те оказват значително въздействие върху европейските дружества, по-специално върху МСП, които имат 34 % по-малък шанс да оцелеят, ако техните права върху ИС бъдат нарушени.

([1]) Science, Research and Innovation Performance of the EU 2020: A fair, green and digital Europe. (Постижения на ЕС в областта на науката, научните изследвания и иновациите през 2020 г.: справедлива, зелена и цифрова Европа).

([2]) Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) (2021 г.): Green EU trade marks: Analysis of goods and services specifications, 1996-2021 (Зелени марки на ЕС: анализ на спецификациите за стоки и услуги, 1996—2021 г.).

([3]) Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост/Европейско патентно ведомство (EUIPO/EPO) (2021 г.): Intellectual property rights and firm performance in the European Union (Права върху интелектуалната собственост и ефективност на дружествата в Европейския съюз).

([4]) COM(2021) 170 final.

([5]) ОИСР/EUIPO (2022 г.): Опасни фалшифицирани стоки: Търговия с фалшифицирани стоки, които създават рискове за здравето, безопасността и околната среда.

([6]) През 2019 г. вносът на фалшифицирани и пиратски продукти в ЕС възлиза на 119 милиарда евро, което представлява до 5,8 % от вноса в ЕС. ОИСР/EUIPO (2021 г.): Global Trade in Fakes: A Worrying Threat (Глобалната търговия с фалшифицирани стоки: обезпокоителна заплаха), OECD Publishing.

([7]) Европол/EUIPO (март 2022 г.), Intellectual Property Crime Threat Assessment 2022 (Оценка на заплахите от престъпления срещу интелектуалната собственост за 2022 г.).

(4) В своя План за действие в областта на интелектуалната собственост от 2020 г. ([8]) Комисията се ангажира да подобри упражняването на права върху интелектуалната собственост, като първо приеме Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), което е голям напредък в борбата с незаконното съдържание онлайн, и второ, като създаде инструментариум на ЕС за борба с фалшифицирането, който ще бъде приет с настоящата препоръка. Инструментариумът следва да насърчава и улеснява ефективното сътрудничество между носителите на права, доставчиците на посреднически услуги и компетентните органи и има за цел да насърчава добрите практики и използването на подходящи инструменти и нови технологии. Европейският парламент ([10]) и Съветът ([11]) приветстваха тази инициатива.

(5) Настоящата препоръка се основава на резултатите от широка консултация, която се провежда от 2021 г. насам. Това включва по-специално семинари за заинтересованите страни, организирани през 2021 г. и 2022 г., принос в отговор на поканата за предоставяне на мнения от 2022 г. ([12]), кръгла маса на високо равнище, организирана от комисар Тиери Бретон през юни 2022 г., срещи на експертни групи и международна среща на високо равнище по въпросите на упражняването на права върху интелектуалната собственост, проведена през юни 2023 г. Тази широка консултация разкри значението на засилването на сътрудничеството и обмена на информация между всички заинтересовани страни, по-специално публичните органи, притежателите на права и доставчиците на посреднически услуги. В рамките на консултацията бе признато също така, че е важно бъдещата политика за упражняването на права върху ИС да се основава на съществуващи инструменти и законодателни актове на ЕС, а именно: i) Регламент (ЕС) 2022/2065 относно Акта за цифровите услуги; ii) Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза; iii) Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([14]) относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и iv) Регламент (ЕС) № 608/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([15]) относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи , както и Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([16]) за създаване на Митнически кодекс на Съюза.

(6) Директива 2004/48/ЕО се прилага за всички права върху интелектуалната собственост, обхванати от правото на Съюза и/или от националното право на съответната държава членка, както е посочено в член 2. Тя има за цел да се гарантира висока, равностойна и еднаква степен на закрила в единния пазар в отражение на необходимостта от общи практики за упражняването на права върху интелектуалната собственост. Като следва този съгласуван подход към упражняването на права върху интелектуалната собственост, настоящата препоръка обхваща всички дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, извършвани в търговски мащаб, които представляват действия, извършени за извличане на пряко или непряко икономическо или търговско предимство. За целите на настоящата препоръка дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост в търговски мащаб, се отнасят както до фалшифицирани, така и до пиратски стоки и съдържание, които са били обект на нарушение на търговска марка, географско указание, патент, промишлен дизайн или авторско право. Без да се засягат аспектите, разгледани в Препоръка (ЕС) 2023/1018 ([17]) относно борбата с онлайн пиратството на спортни и други събития, предавани на живо, повечето ръководни принципи, добри практики и инструменти, разработени в рамките на настоящата препоръка, могат да бъдат от значение и за противодействието на дейностите, нарушаващи правата на интелектуална собственост, които засягат защитено с интелектуална собственост онлайн съдържание, например в областта на доброволните действия, предприети от онлайн посредниците, засиленото сътрудничество между компетентните национални органи и обмена на информация и данни.

([8]) COM(2020) 760.

([9]) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([10]) Европейски парламент: Доклад „План за действие в областта на интелектуалната собственост в подкрепа на възстановяването и устойчивостта на ЕС“ 2021/2007(INI).

([11]) Заключения на Съвета 12750/20 от 10 ноември 2020 г. и 9932/21 от юни 2021 г.

([12]) Покана за предоставяне на мнения относно инструментариума на ЕС за борба с фалшифицирането (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12915-EU-toolbox-against-counterfeiting_en).

([13]) Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([14]) Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 30.4.2004 г., стр. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj).

([15]) Регламент (ЕС) № 608/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1383/2003 на Съвета (ОВ L 181, 29.6.2013 г., стр. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/608/oj).

([16]) Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (преработен текст) (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([17]) Препоръка (ЕС) 2023/1018 на Комисията от 4 май 2023 г. относно борбата с онлайн пиратството на спортни и други събития, предавани на живо (ОВ L 136, 24.5.2023 г., стр. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/1018/oj).

(7) Регламент (ЕС) 2022/2065 предвижда хармонизирани правила за безопасна, предвидима и надеждна онлайн среда. В този контекст в Регламент (ЕС) 2022/2065 се посочва информацията, свързана с незаконни дейности, като например продажбата на фалшифицирани продукти, като пример за незаконно съдържание, и се налагат специфични задължения на някои конкретни категории доставчици на посреднически онлайн услуги. Някои от тези задължения допринасят за подобряване на борбата с фалшифицирането и пиратството. Такъв е например случаят с: i) определянето на звена за контакт и законни представители; ii) изискванията по отношение на общите условията; iii) задълженията за прозрачно докладване; iv) механизмите за уведомяване и действие; v) механизма за подаване на жалби и правна защита; vi) механизма за доверени податели на сигнали; vii) мерките и защитата срещу злоупотреби; viii) мерките, с които се изисква проследимост на търговците — известни като задължения съгласно принципа „познавай своя бизнес клиент“; и ix) мерките за оценка и намаляване на рисковете.

(8) Комисията подкрепя прилагането на Меморандума за разбирателство относно продажбата на фалшифицирани стоки по интернет (МР относно продажбата на фалшифицирани стоки) и Меморандума за разбирателство относно онлайн рекламата и правата върху интелектуалната собственост („МР относно рекламата“). И двата инструмента са доброволни и достъпни за носителите на права, онлайн платформите и стопанските асоциации. Участниците в тези меморандуми за разбирателство се ангажират да се придържат към принципите и да предприемат действията, предвидени в меморандумите за разбирателство, включително двустранно сътрудничество и обмен на информация. Меморандумите за разбирателство са се доказали като успешни ръководени от отрасъла инициативи. Влизането в сила на Регламент (ЕС) 2022/2065 обаче дава възможност да се помисли относно бъдещето на меморандумите за разбирателство, за да се гарантира, че те ще останат пригодни за поставените цели. Ето защо е необходимо да се започне процес на осъвременяване на меморандумите за разбирателство и всички подписали ги страни и други заинтересовани страни да се насърчават да участват активно в този процес. Приложим в случая е член 45 от Регламент (ЕС) 2022/2065, в който се предвижда възможността да се изготвят доброволни кодекси за поведение на равнището на Съюза, които да допринасят за правилното прилагане на Регламент (ЕС) 2022/2065. В член 46 се предвиждат и кодекси за поведение за онлайн реклама, за да се допринесе за по-голяма прозрачност за участниците във веригата за създаване на стойност на онлайн рекламата. Накрая, в член 17 от Директива 2004/48/ЕО също се насърчава разработването на кодекси за поведение с цел подобряване на прилагането на правата върху интелектуалната собственост като допълнително средство за укрепване на регулаторната рамка.

(9) Носителите на права са в уникална позиция да откриват, идентифицират и уведомяват за дейности, свързани с фалшифицирани или пиратски стоки, които нарушават правата върху интелектуалната собственост. Подписалите инициирания от сектора МР относно фалшифицирането натрупаха значителен опит и компетенции в течение на годините, тъй като редовно подават уведомления, които в съответствие с принципите на МР следва да се обработват без ненужно забавяне. Освен това страните, подписали МР, са се ангажирали да предприемат разумни в търговско отношение и налични мерки за отговорно и точно уведомяване с необходимата прецизност с цел установяване на фалшифицирани стоки и избягване на необосновани, неоснователни и представляващи злоупотреба уведомления. Следователно носителите на права, които са подписали МР, биха могли да обмислят подаването на заявление за статут на доверени податели на сигнали, за да получат специалното третиране, предвидено в член 22 от Регламент (ЕС) 2022/2065. В това отношение координаторите за цифровите услуги трябва да преценят дали заявителят отговаря на критериите, предвидени в член 22, параграф 2, а именно: i) дали притежава особен експертен опит и компетентност за целите на откриването, идентифицирането и уведомяването за незаконно съдържание, ii) дали е независим от който и да е доставчик на онлайн платформи и iii) дали извършва дейностите си за целите на подаването на уведомления добросъвестно, точно и обективно. Комисията, след консултация с Европейския съвет за цифровите услуги, може да издаде насоки относно прилагането на механизма за доверени податели на сигнали съгласно член 22 от Регламент (ЕС) 2022/2065.

(10) Сътрудничеството и засиленият обмен на информация са от съществено значение и следва да бъдат допълнително насърчавани на всички равнища в съответствие с правото на Съюза, защитата на личните данни и свободата на стопанска инициатива съгласно член 16 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“). Необходимо е да се установят добри практики, които да се препоръчат на всички участници, включително пазари за електронна търговия, доставчици на транспортни и логистични услуги, доставчици на платежни услуги, доставчици на социални медии, доставчици на услуги за имена на домейни и др. Второ, следва да се насърчават по-нататъшното сътрудничество и обменът на информация. Това се отнася за всички компетентни органи, включително органите за надзор на пазара, които понастоящем може да нямат компетенции по отношение на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както и за по-нататъшното насърчаване на използването на специализирани инструменти, като например портала за защита на правата върху ИС (IPEP), информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) и Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти, които може да са фалшифицирани.

(11) Доставчиците на транспортни и логистични услуги играят ключова роля в продажбата и разпространението на стоки и са от съществено значение за запазването на надеждни вериги за доставките. Транспортните и логистичните услуги обаче могат да бъдат използвани неправомерно от нарушители.

(12) По подобен начин, въпреки че платежните услуги може да бъдат от основно значение за дейностите на носителите на права, те може да се използват и за подпомагане на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. В някои случаи използването на различни платежни услуги може да създаде предпоставки за развитието на практики, които: i) усложняват проследяването на потоците на паричните средства; и ii) затрудняват разкриването на евентуално използване на платежни услуги за дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

(13) С нарастващата популярност на социалните медии се разработват нови стратегии, които може да създадат още повече предпоставки за злоупотреба със социалните медии с цел извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Това поставя нови предизвикателства пред доставчиците на социални медии, носителите на права и компетентните органи и извежда на преден план необходимостта от съвместни усилия. В този контекст насърчаването на добрите практики сред основните доставчици на посреднически услуги може да помогне да се подкрепи съгласувана политика за борба срещу дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

(14) Въпреки че имената на домейни са от първостепенно значение в онлайн средата, те могат да бъдат използвани за подпомагане на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост в интернет. Такъв е случаят при злоупотреба с правата върху интелектуалната собственост в името на самия домейн (т.е. кибернастаняване или узурпиране на домейн чрез умишлена грешка в името, т. нар. typo-squatting) или когато името на домейна води до уебсайт, чрез който се нарушават права върху интелектуалната собственост. Данните за регистрация на имена на домейни (данни WHOIS) са от решаващо значение за сигурността, стабилността и устойчивостта на системата за имена на домейни. По тази причина Директива (ЕС) 2022/2555 задължава държавите членки да изискват от регистрите на имена на домейни от първо ниво („ДПН“) и от субектите, които предоставят услуги по регистрация на имена на домейни, да събират и поддържат точни и пълни данни за регистрацията на имената на домейни в специална база данни, която позволява да се установи самоличността на притежателите на имената на домейни и да се установи връзка с тях. Достъпът до конкретни данни за регистрация на имена на домейни трябва да се предоставя при законни и надлежно обосновани искания от законно търсещи достъп лица. Отговорът следва да бъде изпратен без неоправдано забавяне и във всички случаи в рамките на 72 часа от получаването на всяко искане за достъп. В съответствие с Директива (ЕС) 2022/2555 под законно търсещи достъп лица следва да се разбира всяко физическо или юридическо лице, което подава искане съгласно правото на Съюза или националното право. Точността и изчерпателността на данните за регистрацията на имена на домейни също могат да играят основна роля при упражняването на правата върху интелектуалната собственост. Понасяне на отговорност за нарушенията и за всички съответни вреди може да има само когато самоличността на предполагаемия нарушител и неговите данни за контакт могат да бъдат разкрити в съответствие с правото на Съюза, и по-специално в съответствие със защитата на личните данни, на основното право на неприкосновеност на личния живот и на правото на стопанска инициатива. Това не засяга правото на защита, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай и гаранциите, необходими за покриване на разходите и вредите, причинени на ответника, в съответствие с член 9, параграф 7 от Директива 2004/48/ЕО.

(15) За носителите на права наблюдението на електронния пазар за дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, може да бъде скъпоструваща и изискваща много ресурси задача. Поради това следва да се разширят доброволните добри практики, като например настоящата система за информация и предупреждения относно имена на домейни за домейна от първо ниво „.eu“, управлявана от Европейския регистър за имена на интернет домейни (EURid) и от Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO). Целта на това сътрудничество е да се улесни осведомеността, за да се защитават правата върху интелектуалната собственост на собствениците на търговски марки на ЕС и да се предоставя надеждна информация за имената на домейни и тяхната наличност.

(16) Сътрудничеството между публичните и частните оператори е от съществено значение в борбата срещу дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Една от първите пречки пред установяването на сътрудничество е липсата на определено звено за контакт, което да се занимава с теми, свързани с правата върху интелектуалната собственост и дейностите, нарушаващи тези права, както в дадена държава членка, така и в трансграничен план. Липсата на звено за контакт възпрепятства бързото и гъвкаво упражняване на правата върху интелектуалната собственост и засяга сътрудничеството между заинтересованите страни. Както обаче беше подчертано в отговорите на поканата за предоставяне на мнения, този проблем може лесно да бъде решен, като се определи единно звено за контакт във връзка с упражняването на правата върху интелектуалната собственост.

(17) Координацията и обменът на информация биха могли да бъдат значително подобрени, ако съществуващите инструменти като ICSMS, Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти и IPEP се използват по-широко от съответните икономически оператори и компетентни органи за борба с дейностите, нарушаващи ПИС. IPEP е разработен от EUIPO и дава възможност за сигурна комуникация между носителите на права и компетентните органи, например при електронното управление на заявления до митническите органи за намеса (ЗН) във връзка със стоки, за които се предполага, че нарушават права върху интелектуалната собственост. Някои държави членки също така са разработили свой собствен портал за търговци със същата цел. Такива инструменти улесняват работата както на носителите на права, така и на митническите органи, като осигуряват централни входни точки за носителите на права по отношение на защитата на ИС във всички държави членки. EUIPO предприе разширяване на платформата на IPEP и я направи достъпна за посредници, като се започне от пазарите за електронна търговия. Това означава, че пазарите за електронна търговия вече могат лесно да проверяват правата върху интелектуалната собственост и при необходимост да започнат комуникация със съответните носители на права. За да може този инструмент да разгърне пълния си потенциал, той трябва да бъде възприет в по-голяма степен от носителите на права и компетентните национални органи.

(18) Много органи за надзор на пазара не предприемат действия, ако открият доказателства за предполагаеми фалшифицирани или пиратски стоки, например като i) докладват констатациите в ICSMS; ii) като си сътрудничат с носителите на права или с компетентните органи чрез IPEP или iii) като изпратят сигнали за опасни продукти чрез системата „Safety Gate“, която е системата на ЕС за бързо предупреждение за опасни нехранителни продукти, включително фалшифицирани стоки. Това води до пропуснати възможности да се допринесе допълнително за борбата с дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Освен това много органи за надзор на пазара не разполагат с правомощия да прилагат правата върху интелектуалната собственост, въпреки че могат да играят ключова роля в борбата с фалшифицирането ([18]). Често фалшифицираните стоки се изземват на границите, но могат да бъдат открити и по веригата на доставките, например по време на проверките за контрол на качеството. Ето защо държавите членки следва да насърчават ролята на органите за надзор на пазара в борбата с фалшифицираните стоки. За укрепването на капацитета на органите за надзор на пазара или на други правоприлагащи органи и по искане на държава членка може да бъде предоставяна техническа подкрепа в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ([19]) за създаване на Инструмент за техническа подкрепа.

(19) EUIPO си сътрудничи с няколко участващи национални служби за интелектуална собственост в държавите членки, за да създаде сборник от ключови национални съдебни решения относно упражняването на права върху интелектуалната собственост. От 2014 г. насам участващите служби, заедно със Службата на Общността за сортовете растения, участват в систематичното събиране на ключови съдебни решения относно упражняването на права върху ИС, които са достъпни в базата данни за съдебна практика eSearch. В сборника са включени ключови съдебни решения относно всички видове права върху интелектуалната собственост от всички държави членки и са обхванати както граждански, така и наказателни дела. Съдебните решения се считат за „ключови“, тъй като представят нова тенденция или развитие в съдебната практика. Наказателните дела се наблюдават и в рамките на Европейската мрежа на прокурорите в областта на интелектуалната собственост (EIPPN). Насърчаването на осведомеността, редовното предоставяне на информация от службите за интелектуална собственост и по-широкото използване на такива бази данни биха могли значително да подобрят упражняването на правата върху интелектуалната собственост.

(20) Продължаващото сътрудничество между EUIPO и правоприлагащите органи на ЕС е важно, за да се рационализират усилията за борба с нарушенията на правата върху интелектуалната собственост. Това включва подкрепа на усилията за сътрудничество, например чрез Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (EMPACT), която е платформа за сътрудничество, ръководена от държавите членки, за идентифициране, приоритизиране и справяне със заплахите, породени от организираната и тежката международна престъпност, като например престъпленията срещу интелектуалната собственост. Общността, ангажирана с упражняването на правата върху интелектуалната собственост, следва да се ползва от тази платформа за мултидисциплинарно сътрудничество.

(21) Процедурите за алтернативно решаване на спорове (АРС) предлагат ефективна от гледна точка на разходите, по-бърза и по-ефикасна алтернатива на традиционните съдебни производства, особено при трансгранични спорове, както и за МСП. Поради това достъпът до процедури за АРС следва да бъде разширен, така че да обхване всички видове спорове, свързани с интелектуалната собственост, включително в контекста на споровете за имена на домейни.

(22) Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([20]) и Директива 2004/48/ЕО предоставят на носителите на права възможността да поискат налагането на съдебна забрана срещу доставчик на посредническа услуга, чиито услуги се използват от трета страна за нарушаване на техните права върху интелектуалната собственост. В Директива 2004/48/ЕО се предвиждат и производства за установяване на нарушение за налагане на временна или неокончателна забрана при неминуеми нарушения. В директивата се предвижда, че когато съдебните органи излизат със съдебно решение, чрез което се установява нарушение на право върху интелектуална собственост, те могат да постановят съдебна забрана на нарушителя, чиято цел е да се забрани по-нататъшно извършване на нарушението. Засега динамична съдебна забрана съществува само в няколко държави членки. Обхватът и изискванията на тези съдебни забрани се различават в отделните юрисдикции, включително по отношение на степента, в която съдебното разпореждане може да определи конкретни технически мерки за изпълнение на съдебната забрана ([21]). През 2017 г. беше публикувано съобщението на Комисията от 29 ноември 2017 г. *„Насоки относно определени аспекти на Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно упражняването на права върху*

([18]) Вж. съображение 17 от Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

([19]) Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 година за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj).

([20]) Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj).

([21]) Вж. Решение на специализираното отделение по дружествата и интелектуалната собственост на Съда на Болоня от 7 януари 2020 г., Coop Italia, с което се разширява обхватът на съдебната забрана, така че да включва използването на всеки отличителен знак, включително на доминиращия елемент на засегнатата от нарушението търговска марка.

*интелектуалната собственост*“ ([22]), в което се посочва, че в някои случаи съдебните забрани може да загубят част от своята ефективност поради промени в предмета, във връзка с който са били разпоредени. Такъв би могъл да бъде например случаят, когато се създават „огледални“ уебсайтове с други имена на домейни, които по този начин да останат незасегнати от съдебната забрана. Съответно, при условие че се спазват определени предпазни мерки, динамичните съдебни забрани могат да бъдат ефективно средство за предотвратяване на продължаването на нарушение на право върху интелектуалната собственост както онлайн, така и офлайн. В съответствие със съдебната практика на Съда ([23]) при издаването на динамична съдебна забрана следва да се вземат предвид основните права, а именно правото на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация съгласно член 11 и свободата на стопанска инициатива съгласно член 16 от Хартата.

(23) Дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, често са свързани с няколко юрисдикции и обхващат различни видове посреднически услуги, както онлайн, така и офлайн. В този контекст улесняването на достъпа до информация — и споделянето на тази информация — между всички заинтересовани страни през целия цикъл на упражняването на правата на ИС е от съществено значение за установяването, разследването и преследването на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, при условие че всеки такъв достъп и споделяне се извършват при пълно спазване на правото на Съюза, включително защитата на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот. В член 8 от Директива 2004/48/ЕО вече е предвидено право на предоставяне на информация за произхода и мрежите за разпространение на стоките или услугите, с които се нарушава право върху интелектуалната собственост, в случаи, които се отнасят до дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост в търговски мащаб. Това право се прилага само в контекста на производства, свързани с нарушение на право върху интелектуалната собственост в търговски мащаб, и в отговор на основателно и пропорционално искане на предявителя. Значението на правото на информация не бива да се подценява. Както Съдът на Европейския съюз припомни неотдавна ([24]), правото на информация играе роля в поддържането на правото на ефективни правни средства за защита и в крайна сметка осигурява ефективното упражняване на основното право на собственост, закриляно с член 17 от Хартата, част от което е правото на интелектуална собственост.

(24) По време на консултациите със заинтересованите страни обаче те посочиха несигурността в областта на правото на информация и поискаха допълнителни насоки относно условията, вида на информацията, връзката със защитата на данните, при които правото на информация може да бъде по-добре съвместено между носителите на права и посредниците.

(25) По дело C-597/19 Съдът постанови, че правото на информация по член 8, параграф 1 от Директива 2004/48/ЕО в полза на носителя на права представлява процедура, отделна от производство за установяване на нарушение. То може да бъде повдигнато в рамките на отделно производство, тъй като невинаги е възможно да се изиска цялата съответна информация в контекста на производството, в края на което се установява, че е нарушено право върху интелектуалната собственост. По-специално носителят на право върху интелектуална собственост може да узнае за степента на нарушението на това право едва след окончателното приключване на това производство ([25]). Упражняването на правото на информация, предвидено в член 8, параграф 1 от Директива 2004/48/ЕО, не е ограничено до производства, целящи установяване на нарушение на право върху интелектуална собственост. Искането за предоставяне на информация, предвидено в член 8 от Директивата, има различна цел от искането за предявяване на иск за установяване на нарушение на право върху интелектуалната собственост. По дело C-628/21 Съдът постанови, че ако за това искане за предоставяне на информация се прилагат същите изисквания за доказване като за съдебния иск за установяване на нарушение на право върху интелектуална собственост, установеното в член 8 от директивата отделно производство, което представлява особеност на правото на Съюза, би загубило голяма част от практическата си полза. Поради това е необходимо да се прави разграничение между функцията на искането за предоставяне на информация по член 8 от Директива 2004/48/ЕО и функцията на иск за установяване на нарушение на право върху интелектуална собственост.

(26) Плащането на подходящо обезщетение за вреди, в случай че съдът констатира нарушение на право върху интелектуалната собственост, е друг ключов елемент от политиката за упражняването на права върху интелектуалната собственост, както е предвидено в член 13 от Директива 2004/48/ЕО. По време на консултациите със заинтересованите страни те заявиха, че обезщетението за вреди често не е подходящо за поправяне на действителните вреди, понесени от носителя на права. Както е посочено от Съда на ЕС по дело C-99/15, неимуществените вреди, като например засягане на репутацията на автора на произведение, представляват, при при условие че бъдат установени като такива, елемент от действително претърпените от него вреди ([26]). Директива 2004/48/ЕО се прилага независимо от средствата, предвидени по-специално в националното

([22]) COM(2017) 708 final.

([23]) Вж. по-конкретно решение на Съда от 27 март 2014 г., *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192 и решение на Съда от 15 септември 2016 г., Tobias Mc Fadden, C-484/14, ECLI:EU:C:2016:689.

([24]) Решение на Съда на ЕС от 27 април 2023 г., *Castorama Polska и Knor*, C-628/21, ECLI: EU:C:2023:342, т. 43.

([25]) Решение на Съда (пети състав) от 17 юни 2021 г., *M.I.C.M.*, C-597/19, ECLI:EU:C:2021:492.

([26]) Решение на Съда от 17 март 2016 г., *Liffers*, C-99/15, ECLI:EU:C:2016:173, точка 17.

законодателство, доколкото тези средства могат да бъдат по-благоприятни за носителите на права. Директива 2004/48/ЕО установява минимални изисквания за упражняване на правата върху интелектуалната собственост и не възпрепятства държавите членки да определят защитни мерки, които са по-строги, при условие че те са в съответствие с правото на Съюза. Следователно фактът, че Директива 2004/48/ЕО не задължава държавите членки да предвидят обезщетение за „наказателни“ вреди, не следва да възпрепятства въвеждането на такава мярка на национално равнище.

(27) Регламент (ЕС) № 608/2013, заедно с общите правила, установени с Регламент (ЕС) № 952/2013, който понастоящем е в процес на преразглеждане, позволява на митническите органи да задържат или изземват стоки, за които има съмнения, че нарушават права върху интелектуалната собственост. В Директива 2004/48/ЕО е предвидена възможност за изземването на стоки от други компетентни органи като мярка за съхраняване на доказателства, а съдът може да разпореди унищожаването на тези стоки в резултат на решение по съществото на делото. За стоки, задържани от митническите органи, ако държателят на стоките оспорва унищожаването и носителят на правата започне съдебно производство, стоките трябва да останат на съхранение по време на цялото производство. По време на консултациите със заинтересованите страни носителите на права споделиха загриженост по отношение на разходите, свързани със съхранението и унищожаването на стоки, иззети или задържани от митническите и други компетентни органи. Тези разходи не се ограничават само до съхранението и унищожаването, а включват и други свързани разходи, като например разходи за обработка, проверка и транспорт. В някои случаи носителите на права смятат, че тези разходи са твърде високи, поради което те могат да решат да не упражнят своите права върху интелектуалната собственост ([27]).

(28) Важен аспект на унищожаването на стоки, които нарушават права върху ИС, е свързан с екологичната цена на това унищожаване. Важно е съхраняването и унищожаването на стоки, които нарушават права върху ИС, да се извършва по начин, който не застрашава здравето на хората и не вреди на околната среда. Безопасното за околната среда унищожаване на стоки, които нарушават права върху ИС, продължава да бъде приоритет в дневния ред на Световната организация за интелектуална собственост. Освен това Световната митническа организация е разработила насоки за екологосъобразно унищожаване на задържани стоки, които нарушават права върху ИС. В ЕС рециклирането или унищожаването на стоки, които нарушават права върху ИС, задържани от митническите органи, зависи от решението на митническите органи и от изпълнението на съответните митнически формалности. За това се изисква и съгласието на носителя на правата. Необходимо е съответните заинтересовани страни да положат максимални усилия, за да осигурят безопасно и екологосъобразно унищожаване на стоки, които нарушават права върху ИС.

(29) Дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, са доходоносна дейност поради високата стойност, която може да бъде свързана с интелектуалната собственост, и поради относително ниското ниво на риск, свързан с вероятността за разкриване и правоприлагане. Това може да доведе до извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, от престъпни организации заедно с престъпления като изпиране на пари, укриване на данъци, трафик на хора и принудителен труд.

(30) По дело C-655/21 ([28]) Съдът постанови, че когато държавите членки изпълняват задълженията, произтичащи от Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост на Световната търговска организация (наричано по-нататък „Споразумението ТРИПС“), включително произтичащите от член 61 от него, трябва да се приеме, че те прилагат правото на Съюза по смисъла на член 51, параграф 1 от Хартата. В държавите членки съществуват различия по отношение на наказателните санкции, предвидени в член 61 от Споразумението ТРИПС, за умишлено фалшифициране на търговски марки или пиратство на авторски права в търговски мащаб. Максималният срок на лишаване от свобода може да варира в ЕС за най-тежките форми на такива престъпления, т.е. тези, които са извършени от престъпни организации, както е определено в член 1 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета ([29]). Държавите членки се насърчават да преразгледат дали наличните в националното им законодателство наказателни санкции за такива престъпления са достатъчни, за да осигурят възпиращ ефект, съобразен с размера на санкциите, прилагани за престъпления със съответна тежест, за да се гарантира ефективно правоприлагане и да се спазва принципът на пропорционалност, като се вземе предвид съдебната практика на Съда на ЕС, включително дело C-655/21. Те следва също така да бъдат помолени да преценят дали наказателните санкции за такива престъпления надлежно съответстват на причинените вреди, като същевременно гарантират спазването на приложимите правила на правото на Съюза и на международното право, включително по отношение на защитата на основните права на всички засегнати страни.

([27]) EUIPO (2023 г.): Storage and destruction of seized counterfeit goods in the EU (Съхранение и унищожаване на иззети фалшифицирани стоки в ЕС).

([28]) Решение на Съда на ЕС от 19 октомври 2023 г., C-655/21, *(G. ST. T.)*, ECLI:EU:C:2023:356.

([29]) Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 година относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(31) Освен това някои държави членки не разполагат със специализирани звена в правоприлагащите органи или прокуратурата, които да се занимават с престъпления, свързани с правата върху интелектуалната собственост. Това възпрепятства ефективното трансгранично сътрудничество в областта на правоприлагането и затруднява натрупването на знания от страна на компетентните органи. Използването на методи за разследване под прикритие (например чрез прихващане на телефонни разговори и данни и операции под прикритие), като същевременно се гарантира спазването на приложимите правила на Съюза и международното право, включително по отношение на защитата на основните права на всички засегнати страни, може да направи трансграничните разследвания на престъпления, извършени от престъпни организации, по-ефективни. Също толкова важни са финансовите разследвания, включително разследванията на практиките в областта на онлайн рекламата и използването на криптовалути ([30]), както и достатъчната специализация на компетентните разследващи звена и прокурори. Специализацията на съответните разследващи звена в държавите членки би улеснила и създаването на общоевропейски фокусни групи от полицаи, митничари и прокурори във взаимодействие с Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Евроюст. Поради това използването на специализирани звена за разследване, разполагащи с необходимите ресурси, следва да бъде силно насърчавано, като същевременно се гарантира спазването на приложимите правила на правото на Съюза и на международното право, включително за защита на основните права на всички засегнати страни.

(32) Нововъзникващите и бързо развиващите се технологии могат да поставят предизвикателства и да предоставят нови възможности за упражняване на правата върху интелектуалната собственост. Системите с изкуствен интелект, като автоматизираните системи за разпознаване на съдържание и алгоритмите за машинно самообучение, могат да се използват за разпознаване на фалшифицирани или пиратски продукти или модели, свързани с популяризирането или разпространението на такива продукти, и имат потенциала да се превърнат в ключови технологии в борбата с дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Икономическите оператори се насърчават да бъдат предпазливи при използването на системи с изкуствен интелект и да избягват предоставянето на неразкрита поверителна информация, ноу-хау или търговски тайни като входни данни в системата, тъй като това потенциално може да им попречи да получат защита на интелектуалната собственост върху такава информация на по-късен етап. Ориентирането в предизвикателствата и възможностите, които предоставя изкуственият интелект, може да бъде трудно, особено за МСП. Ето защо държавите членки и заинтересованите страни от сектора се насърчават да участват в разработването на изчерпателен контролен списък, който следва да предостави на МСП стойностни сведения, насоки и практически стратегии за насърчаване на иновациите, защита на интелектуалната собственост и гарантиране на отговорното приемане на технологиите за изкуствен интелект в стопанската среда на ЕС.

(33) Пазарът на технологии за борба с фалшифицирането и пиратството е сложен и бързо развиващ се. Носителите на права могат да се сблъскат с предизвикателства при ориентирането в този пазар и намирането на подходящи технически решения или доставчици на технологии. Въпреки това ресурси като Ръководството на EUIPO за технологии за борба с фалшифицирането и пиратството могат да подпомогнат носителите на права, които желаят да използват технологии за борба с фалшифицирането. Технологията на децентрализирания регистър (включително, но не само, технологиите, базирани на блокови вериги) е подходяща за увеличаване на проследимостта и прозрачността на веригата на доставките в съответствие с цифровия продуктов паспорт ([31]), което може да помогне за установяване и спиране на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Записите под формата на токен на пътя на дадена стока по веригата на доставките, записани в блокова верига, са неизменни и прозрачни, документират всяка сделка и движение на продукта и могат да бъдат представени като доказателство в съответствие с националното процесуално право.

(34) Европейската инфраструктура за услуги в областта на блоковите вериги (EBSI) се състои от публична мрежа за партньорски обмен от взаимосвързани възли, в които функционира инфраструктура за услуги, базирана на блокови вериги. EBSI е разработена по повторяема методика, като се фокусира върху малък брой конкретни случаи на употреба (приложения), които след това ще бъдат разширени с течение на времето. В крайна сметка частни дружества и организации ще могат да се присъединят към EBSI и да я използват като услуга.

(35) Европейският инструмент за удостоверяване на продукти и логистични услуги на EUIPO (EBSI-ELSA) е пилотна програма за система, базирана на блокова верига, която ще свърже всички заинтересовани страни и техните системи, за да гарантира автентичността на продуктите по цялата верига на доставките, а в крайна сметка и извън нея. Когато стоките се свържат с инфраструктурата на блоковата верига, се създава цифров близнак, в който се съхранява информацията, доказваща тяхната автентичност. Това ще предостави на заинтересованите страни средства за прехвърляне на стока заедно с нейния виртуален еквивалент, като последният ще бъде подпечатан с неизменен електронен подпис от собственика на марката. Системата също така дава възможност за споделяне на цифрова информация с участниците в логистичната верига, включително с посредници и компетентни органи.

([30]) Всяка форма на валута, която съществува в цифров или виртуален вид и използва криптографски методи за защита на сделките.
([31]) COM(2022) 140 final, 30.3.2022 г., съобщение „Относно налагането на устойчивите продукти като стандарт“.

(36) В неотдавнашното съобщение *относно Web 4.0 и виртуалните светове* ([32]) е изложена стратегията на ЕС за Web 4.0, революционен технологичен преход към свят, в който всичко е безпрепятствено взаимосвързано. С напредването на развитието на виртуалните светове се очаква да възникнат нови предизвикателства по отношение на упражняването на правата върху интелектуалната собственост и установяването на предполагаемите нарушители, например упражняването на право върху интелектуалната собственост, свързана с незаменяеми токени („НЗТ“). Тези предизвикателства ще изискват допълнително наблюдение и диалог със заинтересованите страни.

(37) НЗТ е цифров актив, който представя уникалността и автентичността на конкретен цифров елемент или съдържание с помощта на технология на блокова верига. Всеки НЗТ има уникален криптографски идентификатор, който го отличава от останалите и го прави ограничен и доказуем. Наред с други приложения, НЗТ могат да позволят на създателите да токенизират и продават своите (цифрови или физически) творения, като същевременно предоставят на купувачите доказателство за тяхната изключителност и възможност да търгуват или представят тези активи в онлайн платформи по сигурен и децентрализиран начин. Притежаването на НЗТ обаче не е равнозначно на притежаването на базовия актив, съдържащ се или посочен в него. Въпреки че притежаването на НЗТ по принцип дава на собственика изключителни права върху самия НЗТ (като по този начин му предоставя правото да прехвърля, продава или показва актива, представен под формата на токен), то не предоставя непременно права по отношение на оригиналния физически или цифров актив, тъй като те остават различни правни понятия.

(38) На 1 януари 2021 г. Комисията и EUIPO приведоха в действие Фонда за МСП ([33]), който предлага финансова подкрепа за МСП, засегнати от COVID-19 и агресивната война на Русия срещу Украйна, с цел да се помогне на МСП да управляват своите портфейли с интелектуална собственост. През 2024 г., за да подпомогне допълнително МСП при упражняването на техните права върху интелектуалната собственост, Фондът за МСП също така възстановява разходите за първоначални консултации, предоставени от експерт по прегледа на упражняването на ПИС ([34]), определен от националните служби за интелектуална собственост (ваучер за преглед на упражняването на ПИС). Тези съвети или насоки включват препоръчителни действия за разрешаване на съществуващи нарушения на правата върху интелектуална собственост и за предотвратяване на потенциални бъдещи нарушения. Ваучерът за преглед на упражняването на правата на ИС не включва официални дейности по упражняване на правата на ИС, като например изготвяне на писма за прекратяване и спиране или завеждане на съдебни дела. С този допълнителен инструмент МСП могат да се възползват от съвети или насоки в ситуации, в които: i) на МСП стане известно нарушение на неговото право върху интелектуална собственост от трета страна; ii) МСП е изложено на риск да бъде обвинено от трета страна в предполагаемо нарушение на активите на интелектуалната собственост на третата страна; или iii) МСП трябва да предприеме превантивни действия, свързани с упражняването на правата си върху ИС.

(39) С нарастващата цифровизация на световната икономика се увеличава рискът от незаконно придобиване, използване и разкриване на неразкрито ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) чрез кибератаки. Такива кибератаки включват извършване на икономическа дейност, насочена към придобиване на търговски тайни, които по-късно биха могли да бъдат обект на защита на интелектуалната собственост. Малките и средните предприятия са по-изложени на кибератаки в сравнение с по-големите дружества поради липсата на осведоменост за киберсигурността и недостатъчната надеждност на техните мерки за киберсигурност. Кибератаките също така нанасят сериозни икономически щети на МСП и подкопават цялостната им конкурентоспособност. Както бе обявено в Плана за действие в областта на интелектуалната собственост от 2020 г., Комисията подготвя инструментариум за повишаване на осведомеността на МСП, за да им помогне да предотвратяват или да реагират на кибератаки срещу търговски тайни.

(40) Повечето европейски граждани твърдят, че добре разбират понятието „права върху интелектуална собственост“, а още по-голямо мнозинство (93 %) смята, че е важно да се защитават правата върху интелектуалната собственост. Европейската общественост също така е широко информирана за отрицателните последици от фалшифицирането, като голямо мнозинство (около 80 %) от европейците смятат, че дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост: i) подкрепят неетично поведение и престъпни организации; ii) оказват въздействие върху предприятията и застрашават работните места; и iii) представляват заплаха за здравето, безопасността и околната среда. Въпреки това повече от една четвърт от младите европейци (на възраст между 15 и 24 години) умишлено са закупили поне един фалшифициран продукт онлайн ([35]), което показва необходимостта от целенасочени действия за ограничаване на тази тенденция и за по-нататъшно подобряване на събирането на доказателства и повишаването на осведомеността относно рисковете за здравето и безопасността при закупуване на фалшифицирани продукти. В този контекст EUIPO създаде мрежа от експерти от министерствата на образованието на държавите членки и представители на националните служби за интелектуална собственост с цел да събере на едно място съответните лица, вземащи решения, и да формулира общ подход към интелектуалната собственост в образованието. Един от най-видимите резултати на тази мрежа е проектът Ideas Powered @ School, в рамките на който се създават и събират образователни и обучителни материали за интелектуалната собственост.

([32]) Съобщението на Комисията от 11 юли 2023 г. „Инициатива на ЕС относно Web 4.0 и виртуалните светове: начален старт на следващия технологичен преход“ COM(2023) 442.

([33]) Приложение II към Решение за изпълнение C(2023) 1119 на Комисията — Подобряване на конкурентоспособността на предприятията, по-специално на МСП, и подкрепа за достъпа им до пазари.

([34]) Експертите по прегледа на упражняването на правата на ИС са експерти, назначени от службите за интелектуална собственост на държавите членки, за да предоставят първоначални съвети на МСП за това как да упражняват правата върху интелектуалната собственост в случай на нарушение на право върху интелектуална собственост или как да избягват нарушаването на правата върху интелектуална собственост на други лица.

([35]) EUIPO: European citizens and intellectual property: Perception, awareness, and behaviour (Европейските граждани и интелектуалната собственост: възприемане, информираност и поведение) (2023 г.).

(41) За да могат компетентните органи, като например митническите органи, полицията и прокуратурата, да работят ефикасно и ефективно, те трябва да имат необходимите задълбочени познания в областта на защитата и упражняването на правата върху интелектуалната собственост и винаги да са в крак с най-новите тенденции и технологично развитие в тази област. В тази връзка EUIPO и Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL) вече създадоха Виртуален център за обучение по правата върху интелектуална собственост за митническите органи, полицейските служби, прокуратурата и органите за надзор на пазара. EUIPO и CEPOL създадоха и специално пригодени за тези групи ресурси и материали за обучение. Освен това, при поискване от страна на държава членка, на компетентните национални органи може да бъде предоставена техническа помощ в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/240.

(42) Търговията с фалшифицирани фармацевтични продукти в ЕС се увеличава през последните години ([36]), като през 2020 г. лекарствата са седмата най-изземвана категория продукти на външната граница на ЕС. Фалшифицираните фармацевтични продукти също са широко рекламирани и предлагани за продажба онлайн. Те често съдържат токсични съставки, съставки с лошо качество или съставки с неправилна дозировка, поради което се считат за фалшифицирани лекарствени продукти съгласно Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([37]). На потребителите трябва да бъде оказано съдействие при установяването на уебсайтове, на които се продават фалшифицирани лекарствени продукти онлайн. Независимо от факта, че от 2011 г. в Директива 2001/83/ЕО са предвидени правила за общо лого, което да позволява на потребителите да разпознават законните онлайн аптеки, информираността на потребителите в тази област остава много ниска.

(43) Докладът на Комисията относно защитата и упражняването на правата върху интелектуална собственост в трети държави ([38]) има за цел да информира носителите на права, по-специално МСП, за потенциалните рискове за техните права върху интелектуалната собственост при осъществяване на стопанска дейност в някои държави извън ЕС. По този начин се цели да им се даде възможност да разработват бизнес стратегии и операции, за да защитят стойността на своите нематериални активи, като например ИС. Комисията създаде информационни бюра за търговска защита на МСП в областта на правата на ИС в Китай, Латинска Америка, Югоизточна Азия, Индия и Африка, за да оказват подкрепа на дружествата от ЕС, които се стремят да защитават и упражняват своите права върху интелектуалната собственост в тези региони. Тези услуги помагат на икономическите оператори от ЕС да се запознаят с правната среда, преди да започнат стопанска дейност в тези региони.

(44) Редовно изготвяният списък с фалшифицирани и пиратски стоки на Комисията съдържа примери за докладвани пазари или доставчици на услуги, чиито оператори или собственици се намират извън ЕС и за които се твърди, че участват, улесняват или се възползват от фалшифициране и пиратство. Целта на този списък за наблюдение е да насърчи операторите и собствениците, както и компетентните национални органи и правителства, да предприемат необходимите действия и мерки, за да намалят наличието на стоки или услуги, които нарушават правата върху ИС на тези пазари. Списъкът за наблюдение има за цел също така да повиши осведомеността на потребителите относно екологичните рискове, рисковете за безопасността на продуктите и други рискове, свързани с покупките от потенциално проблемни пазари. Списъкът за наблюдение се изготвя в сътрудничество с Европол и EUIPO, чийто експертен опит, по-специално в областта на социалните медии и онлайн платформите, допринася за създаването на по-задълбочен анализ на тенденциите и предизвикателствата, свързани с пиратството и фалшифицирането при онлайн услугите на трети държави, както и на предприетите мерки.

(45) Нарастването на броя на зоните за свободна търговия (ЗСТ) извън ЕС може да улесни продажбите на предполагаеми фалшифицирани или пиратски стоки, тъй като ЗСТ: i) предоставят освобождаване от мита и данъци; ii) имат по-опростени административни процедури; и iii) позволяват безмитен внос на суровини, машини, части и оборудване. Някои икономически оператори може да се възползват от предполагаемия недостатъчен надзор, недостатъчните проверки и липсата на прозрачност в ЗСТ, за да извършват дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. За да подобри ситуацията, през 2019 г. Съветът на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) прие своята *препоръка относно борбата с незаконната търговия: повишаване на прозрачността в зоните за свободна търговия*. Тази препоръка включва приложение с Кодекс за поведение за чисти

([36]) Проучване на EUIPO и ОИСР относно търговията с фалшифицирани лекарствени продукти.

([37]) Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 година за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/83/oj).

([38]) Работен документ на службите на Комисията SWD(2023) 153 final: Доклад относно защитата и упражняването на правата върху интелектуалната собственост в трети страни.

зони за свободна търговия, в което се съдържат препоръки за операторите на ЗСТ относно начините за намаляване на наличието на незаконни стоки в техните ЗСТ. Впоследствие препоръката на ОИСР беше одобрена с решение на Съвета ([39]). В интерес както на носителите на права, така и на потребителите в ЕС е операторите на ЗСТ в ЕС: i) да се придържат към Кодекса за поведение за чисти зони за свободна търговия; ii) да подобрят прозрачността на своите ЗСТ; и по този начин iii) да спомогнат за намаляване в техните ЗСТ на наличността на стоки, за които има съмнения, че нарушават ПИС.

(46) От съществено значение е държавите членки и заинтересованите страни да споделят съответната информация за последващите действия, предприети във връзка с настоящата препоръка, и за нейното изпълнение. EUIPO, която играе централна роля в усилията на ЕС за борба с фалшифицирането и за подобряване на упражняването на правата върху интелектуалната собственост, следва да подкрепя разпространението, прилагането и наблюдението на настоящата препоръка. Със своя богат експертен опит и мрежа от представители от публичния и от частния сектор EUIPO следва да бъде насърчавана да подпомага събирането на информация, да наблюдава добрите практики и да поддържа връзка със своята мрежа за засилване на трансграничното сътрудничество в областта на упражняването между всички заинтересовани страни. Като се има предвид, че АРС предлага просто, бързо и евтино извънсъдебно решаване на спорове в областта на интелектуалната собственост, използването му трябва да бъде разширено и популяризирано. Центърът за медиация на EUIPO би могъл да изпълнява ефективно тези задачи.

(47) За да се гарантира зачитането на основното право на защита на физическите лица във връзка с обработването на личните им данни, както и свободното движение на лични данни, обработването на лични данни в контекста на всички мерки, предприети за изпълнение на настоящата препоръка, следва да бъде в пълно съответствие с правилата за защита на данните. По-специално, то следва да бъде изцяло съобразено с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([40]) и с Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ([41]) и да бъде наблюдавано от компетентните надзорни органи.

(48) Настоящата препоръка подкрепя основните права и спазва принципите, признати в Хартата. По-специално настоящата препоръка има за цел да гарантира пълното зачитане на членове 8, 11, 16, 17, 47 и 49 от Хартата.

(49) Поради взаимното допълване между настоящата препоръка, Регламент (ЕС) 2022/2065 и Препоръка (ЕС) 2023/ въздействието на настоящата препоръка следва да бъде подложено на оценка, като се вземат надлежно предвид констатациите на EUIPO, не по-късно от три години след приемането на настоящата препоръка,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ПРЕПОРЪКА:

ГЛАВА 1

## ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

### ЦЕЛ

1) Настоящата препоръка насърчава държавите членки, включително компетентните национални органи, носителите на права и други икономически оператори, включително доставчиците на посреднически услуги, да предприемат ефективни, подходящи и пропорционални мерки за борба с дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както в онлайн, така и в офлайн среда, в съответствие с настоящата препоръка. При изпълнението на което и да е препоръчано действие съгласно настоящата препоръка държавите членки следва да гарантират спазването на правата и задълженията съгласно правото на Съюза, и по-специално член 52 от Хартата.

([39]) COM(2019) 294 final.

([40]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([41]) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj).

2) Настоящата препоръка припомня задълженията на държавите членки, носителите на права, доставчиците на посреднически услуги и получателите на тези услуги съгласно правото на Съюза, по-специално съгласно директиви 98/44/ЕО ([42]), 98/71/ЕО ([43]), 2000/31/ЕО ([44]), 2001/29/ЕО, 2002/58/ЕО ([45]), 2004/48/ЕО, (ЕС) 2015/2436 ([46]) и (ЕС) 2019/790 ([47]), регламенти (ЕО) № 1610/96 ([48]), (ЕО) № 469/2009 ([49]), (ЕС) № 608/2013, (ЕС) 2017/1001 ([50]) и (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета.

3) В настоящата препоръка не се препоръчват никакви действия в рамките на обвързващите разпоредби на правото на Съюза и тя няма за цел да тълкува тези обвързващи разпоредби. Когато се окаже, че има противоречие или припокриване между препоръка и обвързваща разпоредба на правото на Съюза, тогава се прилага обвързващата разпоредба на правото на Съюза.

4) Препоръката не се прилага за законна търговия, включително:

а) когато съответните права са изчерпани по смисъла на член 15 от Директива (ЕС) 2015/2436, член 15 от Регламент (ЕС) 2017/1001/ЕС, член 15 от Директива 98/71/ЕО, член 21 от Регламент (ЕО) № 6/2002 и Директива 2001/29/ЕО, Директива (ЕС) 2019/790 и Директива 2004/48/ЕО;

б) всяко законно използване на съдържание, като например използване на съдържание, защитено с авторски права, при спазване на ограниченията и изключенията.

**ОПРЕДЕЛЕНИЯ**

5) За целите на настоящата препоръка се прилагат следните определения:

а) „дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост“, означава дейности като производството, популяризирането, продажбата или разпространението на фалшифицирани стоки, които са предмет на действие, нарушаващо търговска марка, патент или географско указание, и пиратски стоки или съдържание, които са предмет на действие, нарушаващо промишлен дизайн или авторско право, включително свързаните с тях услуги, когато тези действия се извършват в търговски мащаб с цел извличане на пряко или непряко икономическо или търговско предимство;

б) „икономически оператори“ означава производители, упълномощени представители, вносители, дистрибутори, доставчици на услуги за обработка на поръчки или всяко друго физическо или юридическо лице, включително носители на права и доставчици на посреднически услуги;

([42]) Директива 98/44/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 6 юли 1998 г. относно правната закрила на биотехнологичните изобретения (ОВ L 213, 30.7.1998 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/44/oj).

([43]) Директива 98/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 1998 г. относно правната защита на индустриални дизайни (ОВ L 289, 28.10.1998 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/71/oj).

([44]) Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия) (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj).

([45]) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([46]) Директива (ЕС) 2015/2436 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (преработен текст) (ОВ L 336, 23.12.2015 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/oj).

([47]) Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 92, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj).

([48]) Регламент (ЕО) № 1610/96 на Европейския Парламент и на Съвета от 23 юли 1996 година относно създаването на сертификат за допълнителна защита на продуктите за растителна защита (ОВ L 198, 8.8.1996 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1610/oj).

([49]) Регламент (ЕО) № 469/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно сертификата за допълнителна закрила на лекарствените продукти (кодифицирана версия) (ОВ L 152, 16.6.2009 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/469/oj).

([50]) Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно марката на Европейския съюз (кодифициран текст) (ОВ L 154, 16.6.2017 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/oj).

в) „доставчик на посреднически услуги“ означава икономически оператор, който предоставя услуга, която може да бъде използвана от едно или повече лица за целите на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, и който не е задължително да има конкретни отношения, например чрез договорна връзка, с тези други лица, и може да включва, когато е уместно, услуги, предоставяни от доставчици на транспортни и логистични услуги, доставчици на платежни услуги, доставчици на социални медии и доставчици на имена на домейни ([51]);;

г) „доставчици на социални медии“ означава доставчик на посреднически услуги, които позволяват на потребителите да създават, споделят или взаимодействат със съдържание, информация или комуникация онлайн;

д) „доставчици на транспортни и логистични услуги“ означава посредник, който организира и/или извършва транспортирането на стоки от точка на произход, например изпращач, до точка на местоназначение, например получател, с помощта на кораб, шлеп, автомобилен, железопътен или въздушен транспорт или други транспортни средства;

е) „компетентни органи“ означава публични органи с правомощия, свързани с разследването и/или упражняването на права върху интелектуалната собственост на национално равнище и на равнището на ЕС.

ГЛАВА 2

## НАСЪРЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО, КООРДИНАЦИЯТА И ОБМЕНА НА ИНФОРМАЦИЯ С ЦЕЛ ЗАЩИТА НА ИНОВАЦИИТЕ И ИНВЕСТИЦИИТЕ

*Насърчаване на сътрудничеството чрез доброволни инструменти*

6) Носителите на права и доставчиците на посреднически услуги се насърчават:

а) да бъдат участници в инструменти за доброволно сътрудничество на ЕС или на национално равнище, като например МР относно продажбата на фалшифицирани стоки и МР относно рекламата;

б) да бъдат участници в процеса на осъвременяване на МР относно продажбата на фалшифицирани стоки и МР относно рекламата и да се придържат към осъвременените меморандуми за разбирателство, след като бъдат изготвени.

7) Държавите членки се насърчават да стимулират участието на икономическите оператори, като например доставчиците на посреднически услуги, включително пазари за електронна търговия, доставчиците на транспортни и логистични услуги, доставчиците на платежни услуги, доставчиците на социални медии, доставчиците на услуги, свързани с имена на домейни, и заинтересованите страни от онлайн рекламната индустрия в тези инструменти за доброволно сътрудничество и в осъвременяването на МР относно продажбата на фалшифицирани стоки и на МР относно рекламата, включително евентуалното им преобразуване в кодекси за поведение съгласно членове 45 и 46 от Регламент (ЕС) 2022/2065.

*Активизиране на ролята на страните, подписали МР относно продажбата на фалшифицирани стоки, като „доверени податели на сигнали“*

8) Носителите на права и техните представители, подписали МР относно фалшифицирането, се насърчават да кандидатстват за статут на доверени податели на сигнали, за да се получат специалното третиране, предвидено в Регламент (ЕС) 2022/2065 по отношение на уведомленията, подадени от доверени податели на сигнали, доколкото те отговарят на изискванията, посочени в член 22, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2065.

*Доставчици на транспортни и логистични услуги: предотвратяване на злоупотребата с техните услуги за дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост*

9) За да се предотврати злоупотребата с техните услуги с цел извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както за стоки, влизащи в ЕС, така и за търговия в рамките на ЕС, доставчиците на транспортни и логистични услуги, които имат преки договорни отношения с изпращача или получателя, се насърчават да прилагат следните добри практики в пълно съответствие с правото на Съюза, включително по отношение на обработването на лични данни:

а) ясно да посочат в своите общи условия:

1) при какви обстоятелства в съответствие с приложимите законови и подзаконови актове те имат право да отворят и проверят дадена пратка, за да преценят дали тя съдържа стоки, които нарушават правата върху интелектуалната собственост;

([51]) Вж. решение на Съда от 27 март 2014 г., *UPC Telekabel*, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192, точки 32 и 35, решение на Съда (трети състав) от 24 ноември 2011 г. и решение на Съда от 7 юли 2016 г., *Tommy Hilfiger Licencing и други*, C-494/15, EU:C:2016:528, точка 23.

2) процедурата за информиране на получателя или собственика на стоките за резултата от тази оценка при всички обстоятелства, независимо дали са открити доказателства за наличие на стоки, които нарушават правата върху интелектуалната собственост;

3) средствата за правна защита и обезщетение, с които разполага получателят или собственикът на пратката, когато пратките са били отворени и няма доказателства за наличие на стоки, които нарушават правата върху интелектуалната собственост;

б) да разполагат с установена система за проверка на данните, свързани с пратката, с цел изпращане на надеждни данни преди пристигането на пратката на митническите органи при поискване от тяхна страна, което да допринесе за ефективна оценка от страна на митническите органи на риска, свързан с дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. Тази проверка включва, доколкото е възможно, следните елементи:

1) извършване на проверка на предоставените данни за дружеството, доколкото те са публично достъпни и безплатни;

2) сравняване на информацията за изпращача и получателя с публично достъпни и безплатни данни, които подпомагат откриването на незаконни стоки и на евентуални нарушения на правото върху интелектуалната собственост.

*Доставчици на платежни услуги: предотвратяване на злоупотребите с техните услуги с цел извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост*

10) За да се предотврати злоупотребата с техните услуги с цел извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, доставчиците на платежни услуги се насърчават да прилагат следните практики:

а) ясно да посочват в своите общи условия като основание за спиране или прекратяване на договора с продавачите всяка констатация, включително от компетентен орган, за използване на техните платежни услуги за дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост;

б) да създадат механизми за уведомяване, позволяващи на носителите на права, които използват техните платежни услуги, да уведомяват за всяка дейност, нарушаваща правата върху интелектуалната собственост;

в) когато това е технически и икономически осъществимо, да разполагат с информационна система, която да позволява установяването на оператори, извършващи дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, в рамките на различни платежни услуги, когато един от доставчиците на платежни услуги е прекратил услугите си с такива оператори поради дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост;

г) да обменят информация с други доставчици на платежни услуги относно тенденциите, свързани с дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, и да въведат конкретни мерки срещу повторна злоупотреба с техните услуги, особено когато компетентен орган е установил, че техните услуги са били използвани за извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуална собственост.

11) Всяко обработване на лични данни следва да се извършва в пълно съответствие с правото на Съюза. Настоящата препоръка не следва да води до каквото и да било изискване от страна на доставчиците на платежни услуги да се инсталира система за филтриране на някои или на всички плащания, преминаващи през техните услуги, за всички техни клиенти.

*Доставчици на социални медии: предотвратяване на злоупотребата с техните услуги за дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост*

12) За да се предотврати злоупотребата с техните услуги с цел извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, доставчиците на социални медии се насърчават да прилагат следните добри практики:

а) да подпомагат носителите на права, по-специално собствениците на търговски марки, и компетентните органи в борбата с незаконното използване на техните търговски марки в имената на профили в социалните медии, по-специално в частни съобщения или затворени групи, включително чрез предоставяне на проверени профили на притежателите на търговски марки;

б) да разполагат с подходящи системи за идентифициране и предприемане на действия при установяване на физически или юридически лица, за които се твърди, че злоупотребяват с техните услуги за извършване на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост;

в) да въведат политики за информиране на администраторите на групи в социалните медии за риска от дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, извършвани от потребители на социалните медии в частна комуникация или в затворени групи.

13) Всяко обработване на лични данни следва да се извършва в пълно съответствие с правото на Съюза. Настоящата препоръка по никакъв начин не засяга законното използване на услугата и не следва да създава условия, принуждаващи доставчиците на социални медии да предприемат мерки, които биха засегнали свободата на изразяване и информация на ползвателите на техните услуги.

*Доставчици на имена на домейни: гарантиране на защита на правата върху интелектуалната собственост в системата за имена на домейни*

14) Регистрите на имена на домейни от първо ниво („ДПН“) и субектите, предоставящи услуги за регистрация на имена на домейни, установени в ЕС и/или предлагащи услуги в ЕС, се насърчават да прилагат следните добри практики:

а) да предвиждат в своите общи условия, че установяването от страна на компетентния орган на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, във връзка с име на домейн или неговото използване, може да доведе до прекратяване на регистрацията и/или до спиране и заличаване на делегирането на името на домейн;

б) да предоставят на регистрантите по време на процеса на регистрация връзки към съответните публично достъпни и подлежащи на онлайн търсене регистри на интелектуална собственост, за да могат регистрантите да проверят името на домейна за възможни конфликти с регистрирани права върху интелектуална собственост. В тази връзка регистрите на имена на ДПН, установени в ЕС и/или предлагащи услуги в ЕС, се насърчават да си сътрудничат и да работят с EUIPO въз основа на доброволни споразумения, за да възпроизведат за администрираните от тях ДПН съществуващата система за информация и предупреждения, която понастоящем се поддържа от EUIPO и EURid за търговските марки на ЕС и за ДПН „.eu“, и да ги разширят и към географските указания;

в) да осигурят процедури за проверка на данните за регистрация на име на домейн, като използват например решения за електронна идентификация и/или публично достъпни регистри, като например граждански и търговски регистри, за проверка на самоличността на регистранта при пълно спазване на правото на защита на данните;

г) да предприемат доброволни мерки за откриване на неверни регистрационни данни за съществуващи имена на домейни и да дадат на регистрантите разумен срок за коригиране или допълване на тези данни, след което може да бъде изпратено известие за спиране на делегирането на тяхното име на домейн.

15) Когато се търси достъп до данни за регистрация на имена на домейни, които са лични данни, регистрите на имена на ДПН и субектите, предоставящи услуги за регистрация на имена на домейни, установени в ЕС и/или предлагащи услуги в ЕС, се насърчават да признават за законно търсещи достъп лица всички физически или юридически лица, които подават искане за право на информация съгласно Директива 2004/48/ЕО.

16) С оглед на преразглеждането на схемата за географски указания за земеделски продукти и новата схема за географски указания за занаятчийски и промишлени продукти, която ще се прилага изцяло от декември 2025 г. ([52]), EUIPO се насърчава да разшири настоящата система за информация и предупреждения, така че да обхване и географските указания.

17) Регистрантите следва да имат право да обжалват всяко спиране или изтриване на регистрираното от тях име на домейн.

18) Всяко обработване на лични данни следва да се извършва в пълно съответствие с правото на Съюза.

*Определяне на единно звено за контакт за упражняване на ПИС*

19) Компетентните органи, носителите на права и доставчиците на посреднически услуги се насърчават да определят звено за контакт във връзка с упражняването на правата върху интелектуалната собственост и да го обозначат по ясен начин на своя уебсайт и в други подходящи канали за комуникация. Освен това те се насърчават да използват IPEP, за да споделят определеното от тях звено за контакт във връзка с упражняването на ПИС.

([52]) Регламент (ЕС) 2023/2411 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. относно защитата на географските указания за занаятчийски и промишлени продукти и за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1001 и (ЕС) 2019/1753 (ОВ L, 2023/2411, 27.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj).

*Популяризиране на съществуващите инструменти за улесняване на сътрудничеството и обмена на информация*

20) Държавите членки се насърчават да стимулират използването на технически средства за улесняване на координацията, обмена на информация и комуникацията между носителите на права и компетентните органи чрез:

а) насърчаване на използването на IPEP за сигурен обмен на информация, включително от страна на носителите на права за целите на подаването на електронни заявления за намеса (електронни ЗН) чрез портал за търговци, който може да бъде или порталът за търговци на IPEP за COPIS ([53]), или един от националните портали, разработени от държавите членки;

б) насърчаване на органите за надзор на пазара да използват ICSMS и на всички компетентни органи да използват Системата на ЕС за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти за целите на обозначаването и съобщаването за продукти, които може да са фалшифицирани или пиратски;

в) насърчаване на националните съдебни органи да правят справки със създадения от EUIPO сборник с ключови съдебни решения относно упражняването на ПИС.

21) При недостатъчно използване на тези инструменти от страна на съответните компетентни органи, включително органите за надзор на пазара, на държавите членки се препоръчва да отделят необходимите човешки и технически ресурси, за да увеличат използването на горепосочените инструменти.

22) EUIPO се насърчава да търси по-нататъшно сътрудничество с допълнителни партньори в обмена в рамките на IPEP, включително посредници, като например доставчици на платежни услуги.

*Стимулиране на ефективния обмен на информация между всички участници във веригата за създаване на стойност*

23) Държавите членки се насърчават да обменят разузнавателна информация и данни за нови тенденции в областта на фалшифицирането и пиратството, изземванията, оценките на риска, списъците на уебсайтове, за които компетентните органи са установили, че извършват дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост (уебсайтове, нарушаващи ПИС), и добри практики за справяне с дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както е предвидено в правото на Съюза. Те следва да ги споделят с органите на ЕС, работещи в тази област, като OLAF, Европол, EUIPO и Комисията, като използват по най-добрия начин наличните правни и технически инструменти.

24) Икономическите оператори се насърчават да споделят информация с компетентните органи в съответствие с правото на Съюза, включително за произхода и каналите за разпространение на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, както и за тактиките и поведението на предполагаемите нарушители. Те също така се насърчават да проучват нови начини за обмен на информация за лица, които многократно участват в онлайн или офлайн дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

25) Съответните компетентни органи се насърчават да обменят или споделят, по собствена инициатива или въз основа на конкретно искане, всякаква стратегическа или техническа информация на национално равнище и на равнището на ЕС, която допринася за техния анализ на риска, и друга разузнавателна информация чрез предоставените им инструменти ([54]).

26) Съответните органи на ЕС и компетентните органи се насърчават да анализират възможността за предоставяне на публичен достъп и оперативна съвместимост с техните системи за анализ на риска и други техни разузнавателни системи, за да се даде възможност за търсене на евентуални общи черти с предишни нарушения на правата върху интелектуалната собственост и престъпления срещу интелектуалната собственост. В тази връзка EUIPO се насърчава да подкрепя събирането на данни, търсенето на данни, както и създаването и използването на „информационни табла“ за данни чрез работата на Техническата група относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и обмена на данни.

([53]) COPIS (Система за борба с фалшифицирането и пиратството) е база данни на ЕС, създадена от Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 608/2013 и даваща възможност на митническите органи да изпълняват правните си задължения, произтичащи от регламента, чрез обработване, съхраняване и управление на заявленията за намеса и протоколите за нарушения, съдържащи съответната информация за стоки, чието вдигане е спряно, или за стоки, които са задържани.

([54]) Например COPIS, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 608/2013 относно граничните мерки в областта на ПИС; Митническата информационна система, както е определена в Регламент (ЕО) № 515/97 относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси; Митническата информационна система Плюс, както е посочено в Рамково решение 2009/917/ПВР на Съвета относно използването на информационни технологии за митнически цели; Информационната система и портала за анализ на данни на Европол, както е предвидено в Регламент (ЕС) 2016/794 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), и др.

27) Сътрудничеството между EUIPO и различни органи на ЕС, свързани с правоприлагането, включително Европол, OLAF, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст), Европейската агенция за гранична и брегова охрана (FRONTEX) и CEPOL следва да продължи, за да се подпомага и рационализира борбата с дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. EUIPO следва да допринася за укрепването на мрежата и да я подкрепя. Обменът на информация между всички участници, засегнати от дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, следва да бъде в съответствие с правото на Съюза, включително правилата за конкуренция, и с принципите, изложени в Насоките относно приложимостта на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на споразуменията за хоризонтално сътрудничество, а именно принципите относно обмена на информация и обработването на лични данни, правото на неприкосновеност на личния живот и на стопанска инициатива и правото на ефективни правни средства за защита ([55]).

*Подобряване на участието на органите за надзор на пазара в борбата с фалшифицирането*

28) Държавите членки се насърчават да разчитат на органите за надзор на пазара за уменията и ресурсите за наблюдение в рамките на своите разследвания на дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

29) Държавите членки се поощряват да насърчават по-добрата координация и сътрудничество между органите за надзор на пазара и други органи, отговарящи за упражняването на права върху ИС, по-специално чрез изискване за по-интензивен обмен на информация и по-добра координация при предприемането на мерки за борба с дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. EUIPO се насърчава да подкрепя това сътрудничество чрез обучения, включително за инструменти за обмен на информация, и съвместни действия за откриване на фалшифицирани стоки и събиране на допълнителни доказателства за рисковете за здравето и безопасността, причинени от фалшифицирани продукти.

ГЛАВА 3

## УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРАВАТА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

*Укрепване на процедурите за алтернативно решаване на спорове*

30) Националните служби за интелектуална собственост, когато предлагат медиация, и други доставчици на услуги за алтернативно решаване на спорове (АРС) се насърчават да предоставят услуги по медиация за спорове, свързани с интелектуалната собственост, различни от производствата по регистрация и подаване на възражения.

31) Регистрите на имена на ДПН, установени в ЕС и/или предлагащи услуги в ЕС, се насърчават да предвидят процедура за АРС, при която може да се прави позоваване на правата върху интелектуалната собственост чрез:

   а) отчитането на добрите международни практики в тази област и по-специално на съответните препоръки на Световната организация за интелектуална собственост, за да се гарантира, че във възможно най-голяма степен се избягват спекулативните регистрации и регистрациите с цел злоупотреба;

   б) спазването на еднообразни процедурни правила в съответствие с тези, посочени в Единната политика на ICANN (Интернет корпорацията за присвоени имена и адреси) за разрешаване на спорове, свързани с имена на домейни.

32) След процедура за АРС, в рамките на която е отсъдено в полза на носителя на правата и която може да се счита за окончателна или която не може да бъде обжалвана, регистърът се насърчава да анулира името на домейн или при поискване да го прехвърли на спечелилата страна.

33) Всяка процедура за АРС следва да е в съответствие с приложимото право на Съюза или национално право, включително във връзка с обработването на лични данни, правото на неприкосновеност на личния живот и на стопанска инициатива и правото на ефективни правни средства за защита.

*Насърчаване на използването на диналична съдебна забрана*

34) Държавите членки се насърчават да предвидят възможност да се иска налагане на съдебна забрана срещу нарушител или срещу даден доставчик на посреднически услуги, която може да бъде разширена, така че да включи дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост, които все още не са били установени към момента на подаване на искането за съдебна забрана, но се отнасят до много сходни фактически обстоятелства, водещи до предполагаемото нарушение на съответното право върху ИС.

([55]) Съобщение на Комисията „Насоки относно приложимостта на член 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз към споразуменията за хоризонтално сътрудничество“ (ОВ C 259, 21.7.2023 г., стр. 1).

35) Икономическите оператори се приканват да продължат да разработват и използват технически решения за идентифициране на повтарящи се нарушения на едно и също право върху интелектуалната собственост от едно и също физическо или юридическо лице и със сходни средства, например чрез огледални уебсайтове, чрез използване на доминиращ елемент на търговска марка онлайн или офлайн или чрез многократно съхраняване на фалшифицирани стоки в едно и също складово помещение.

36) Когато въвеждат или прилагат правила за съдебна забрана, държавите членки се насърчават да вземат предвид, че мерките, посочени в съдебната забрана, не трябва да бъдат неоправдано тежки за адресатите.

37) Държавите членки се насърчават да предвидят, че продължителността на съдебната забрана не следва да надхвърля необходимото за осигуряване на ефективна защита на носителите на права.

38) Всяка процедура за налагане на съдебна забрана следва да е в съответствие с приложимото право на Съюза или национално право, включително във връзка с обработването на лични данни, правото на неприкосновеност на личния живот и на стопанска инициатива и правото на ефективни правни средства за защита.

*Гарантиране на правото на информация за упражняването на права върху интелектуалната собственост*

39) Държавите членки се насърчават да предвидят възможността компетентните съдебни органи да разпореждат разкриването на съответната информация с цел ефективна борба с нарушения на правото върху интелектуалната собственост, които не са в търговски мащаб, в отговор на обосновано и пропорционално искане на ищеца в производството. За тези цели съответната информация може да се състои от същата информация, която може да бъде поискана в съответствие с член 8, параграф 2 от Директива 2004/48/ЕО, включително адрес на електронна поща, телефонен номер и IP адреси, свързани с предполагаеми нарушители или участници в предполагаеми дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

40) Държавите членки се насърчават да гарантират, че при искане за предоставяне на информация съгласно член 8 от Директива 2004/48/ЕО е достатъчно да се предоставят на компетентния съд всички разумно налични доказателства, които биха показали с достатъчна степен на сигурност, че подателят е носител на правата.

41) Споделянето на информация, която може да включва лични данни, е от първостепенна важност, за да се даде възможност за ефикасна и ефективна борба с дейностите, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост. За да се даде възможност на носителите на права да започнат справедливи и безпристрастни гражданскоправни процедури за правоприлагане срещу нарушители на права върху интелектуалната собственост, икономическите оператори следва да бъдат насърчавани да споделят съответната информация и доказателства с носителите на права за целите на правоприлагането съгласно гражданското право. Освен това икономическите оператори се насърчават да вземат под внимание:

   а) факта, че интересът на администратора на данни или на трето лице да получи личните данни на лице, за което се твърди, че е увредило имуществото му, за да предяви иск срещу това лице за обезщетение за вреди или за събиране на вземания може да представлява законен интерес съгласно член 6, параграф 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2016/679;

   б) практиката на вземане на решения на националните органи за защита на данните и всички съответни насоки на Европейския комитет по защита на данните.

*Осигуряване на подходящо обезщетение за вреди*

42) Държавите членки се насърчават да гарантират, че в контекста на производствата по упражняване на права върху интелектуална собственост носителите на права могат да получат обезщетение за вреди, подходящо за компенсиране на действително причинените вреди, като се използва метод за изчисляване на обезщетението, който отчита всички аспекти на претърпените вреди, включително:

   а) обезщетение за вреди, покриващо моралните вреди, понесени от носителя на правата;

   б) обезщетение за вреди, покриващо разходите, които са свързани с проучването и идентифицирането на възможни актове на нарушение;

   в) обезщетение за вреди, покриващо плащане на лихви върху дължимите суми.

43) На държавите членки се напомня, че съгласно съдебната практика на Съда на Европейския съюз ([56]) фактът, че Директива 2004/48/ЕО не задължава държавите членки да предвиждат обезщетение за „наказателни“ вреди, не може да се тълкува като забрана за въвеждане на такава мярка в подходящи случаи. Ето защо на държавите членки се препоръчва да обмислят, в съответствие със своите конституционни и правни традиции и при пълно спазване на Хартата, присъждането на обезщетение за наказателни вреди като средство за защита в най-вредоносните случаи на дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост.

*По-бързо, по-евтино и по-екологично съхранение и унищожаване на стоки, които нарушават права върху интелектуалната собственост*

44) Държавите членки и икономическите оператори се насърчават да подкрепят Комисията и EUIPO в следното:

а) оценяването на начините за намаляване на времето и разходите за съхранение и унищожаване на стоки, които нарушават правата върху интелектуалната собственост, които са задържани на границата на ЕС или са иззети на вътрешния пазар и чието унищожаване е разпоредено;

б) събирането и споделянето на добри практики относно методите и практиките за безопасно за околната среда съхранение и унищожаване на стоки, които нарушават права върху интелектуалната собственост, чието унищожаване е разпоредено, с цел натрупване на знания, съгласуване на националните практики и повишаване на осведомеността на съответните участници, отговарящи за съхранението и унищожаването на стоки, които нарушават права върху интелектуалната собственост, включително относно добрите практики за безопасно за околната среда съхранение.

45) Държавите членки и икономическите оператори се насърчават да гарантират, че стоки, които нарушават права върху интелектуалната собственост, за които е разпоредено унищожаване, преминават през подготовка за повторна употреба, рециклиране или други операции по оползотворяване и се изгарят или депонират само в краен случай, когато тези решения водят до най-добри резултати за околната среда и здравето на хората. В такива случаи трябва да се обърне специално внимание на стоки, които съдържат опасни вещества или смеси.

46) Държавите членки се насърчават да предоставят на Комисията и на EUIPO информация относно разходите и наличните икономически оператори, които предлагат услуги по съхранение и/или безопасно за околната среда унищожаване, включително в случай на рециклиране.

*Повишаване на ефективността на наказателните санкции и разследванията*

47) Държавите членки се насърчават да преразгледат и при необходимост да повишат максималния размер на наказанието лишаване от свобода за най-тежките форми на умишлено фалшифициране и пиратство, извършвани в търговски мащаб от престъпни организации.

48) Държавите членки се насърчават да гарантират, че размерът на генерираните или очакваните незаконни ползи, както и размерът на причинените вреди, могат да се вземат предвид при определянето на подходящия размер на санкцията в отделните случаи. Държавите членки се насърчават да гарантират, че при определянето на подходящи финансови санкции в отделен случай може да бъде взет предвид глобалният групов оборот на дадено юридическо лице.

49) Държавите членки се насърчават да преразгледат необходимостта да предвидят или разрешат, при спазване на необходимите гаранции в правото на Съюза или в националното право, прилагането на методи за разследване под прикритие при разследвания на най-тежките форми на умишлено фалшифициране на търговски марки и пиратство, извършвани в търговски мащаб от престъпни организации.

50) Държавите членки се насърчават да провеждат, в съответствие с приложимите правила, разследвания на финансовите последици от престъпни деяния, свързани с правата върху интелектуалната собственост, и да прилагат стратегията за разследване „следвай парите“, когато това е възможно и целесъобразно.

51) Държавите членки се насърчават да осигурят пълна или частична специализация на звената в своите компетентни органи и прокуратури, отговарящи за разследването и наказателното преследване на престъпления, свързани с правата върху интелектуалната собственост.

([56]) Решение на Съда от 25 януари 2017 г., C-367/15, *Асоциация „Oława Telewizja Kablowa*, точка 28.

52) Държавите членки се насърчават да гарантират, че техните компетентни органи систематично използват трансграничните аспекти на своите разследвания и координират действията си със съответстващите им партньори чрез подходящите органи и агенции на ЕС, като Евроюст, OLAF и Европол.

53) Всички мерки, които държавите членки се насърчават да предвидят съгласно настоящата глава, следва да бъдат в съответствие с приложимите правила на правото на Съюза, националното и международното право, включително по отношение на защитата на основните права на всички засегнати страни.

ГЛАВА 4

## ПРИСПОСОБЯВАНЕ НА ПРАКТИКИТЕ В ОБЛАСТТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ КЪМ ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ И ВИРТУАЛНИТЕ СВЕТОВЕ

*Оползотворяване в максимална степен на новите технологии в борбата с дейности, нарушаващи правата върху интелектуалната собственост*

54) Носителите на права и доставчиците на посреднически услуги се насърчават да приемат обхващащи целия Съюз решения за усъвършенствани системи за проследяване (като например цифровия продуктов паспорт и решения за токенизация — базирани на блокови вериги или други), които ще подпомогнат икономическите оператори и митническите органи чрез проследяване на пакетите по веригата за създаване на стойност, но и ще улеснят обмена на данни в съответствие с правото на Съюза.

55) Икономическите оператори, по-специално доставчиците на посреднически услуги, както и носителите на права, се насърчават да използват усъвършенствани методологии и технологии, като методи за анализ на данни, автоматизирани системи за разпознаване на съдържание и алгоритми за машинно самообучение (включително дълбоко обучение) за откриване онлайн на фалшифицирани стоки, включително стоки, нарушаващи промишления дизайн.

56) Държавите членки се насърчават да използват системи с изкуствен интелект за борба с фалшифицирането, за засилване на мерките за упражняване на правата на ИС и за подобряване на услугите за заявителите на права върху интелектуалната собственост. Във връзка с това държавите членки се насърчават:

   а) да внедряват системи с изкуствен интелект за ефективно опростяване и подобряване на процеса на подаване на заявления за права върху интелектуална собственост, като предоставят на заявителите по-безпроблемна и лесна за ползване среда;

   б) да поощряват компетентните органи да използват системи с изкуствен интелект за рационализиране и подобряване на процеса на установяване и борба с фалшифицирани и пиратски стоки и онлайн съдържание.

57) Всяко използване на технологии следва да е в съответствие с приложимото право на Съюза или национално право, включително във връзка с обработването на лични данни, правото на неприкосновеност на личния живот и на стопанска инициатива и правото на ефективни правни средства за защита.

*Повишаване на осведомеността за новите технологии и даване на възможност на МСП да използват тези технологии*

58) Държавите членки се насърчават да повишават обществената осведоменост относно технологиите и решенията, които трябва да се използват в контекста на борбата с фалшифицирането и пиратството, като например тези, посочени в Ръководството на EUIPO за технологии за борба с фалшифицирането и пиратството. В този контекст ръководството на EBSI се насърчава да приеме борбата с фалшифицирането и пиратството като нова сфера на приложение на EBSI, което би могло да насърчи други потребители пионери да разработят нови решения за борба с фалшифицирането, основани на технологиите на децентрализирания регистър.

59) Държавите членки и заинтересованите страни от сектора се насърчават да си сътрудничат тясно с Комисията при разработването на изчерпателен контролен списък, пригоден за МСП. С този контролен списък се цели да се помогне на МСП в ориентирането между предизвикателствата и възможностите, които предоставят технологиите за изкуствен интелект. По-специално контролният списък ще бъде съсредоточен върху предоставянето на възможност на МСП да защитават ефективно правата си върху интелектуалната собственост и търговските си тайни, когато използват системи с изкуствен интелект, и в него на МСП ще се предоставят практически идеи за ориентиране в договорните клаузи, като се осигури задълбочено разбиране на последиците, свързани с изкуствения интелект и неговото отражение върху интелектуалната собственост.

*Защита и зачитане на правата върху интелектуалната собственост във виртуални светове и други онлайн среди*

60) Държавите членки се насърчават да повишат осведомеността на икономическите оператори относно приложимите понастоящем правила за интелектуалната собственост (например осигуряване на разрешение от носителите на права при въвеждане на обекти, защитени с права върху интелектуална собственост, във виртуални светове) и относно последиците във връзка с интелектуалната собственост от използването на НЗТ във виртуални светове.

61) Носителите на права, службите за интелектуална собственост и други заинтересовани страни се насърчават да водят диалог с Комисията относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, по-специално върху търговски марки и промишлени дизайни, включително незаменяеми токени, в такива нови среди. С цел проучване на пълния потенциал на новите технологии и насърчаване на тяхното внедряване Комисията ще поощри секторния диалог, който да популяризира и съпътства многобройните текущи инициативи в тази област, в съответствие с Плана за действие в областта на интелектуалната собственост от 2020 г.

ГЛАВА 5

## ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПО-ДОБРА ЗАЩИТА НА ТЕХНИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

*Фонд за МСП: нови услуги за подкрепа на МСП в областта на упражняването на правата върху интелектуалната собственост (ваучер за преглед на упражняването на правата на ИС)*

62) По линия на Фонда за МСП на МСП ще бъдат предоставени първоначални консултации от експерт по прегледа на упражняването на правата на ИС:

а) държавите членки се насърчават да участват чрез своите служби за интелектуална собственост в услугата „преглед на упражняването на правата на ИС“ и да повишават осведомеността относно Фонда за МСП и неговия ваучер за упражняването на ПИС;

б) икономическите оператори, които са МСП, се приканват да се възползват от услугата за преглед на упражняването на ПИС, за да подобрят стратегията си за упражняване на права върху интелектуалната собственост;

в) асоциациите на МСП се приканват да повишат осведомеността относно Фонда за МСП и неговия ваучер за упражняване на правата на ИС сред своите членове.

*Инструментариум за предотвратяване на кибернетични кражби*

63) Държавите членки и EUIPO се насърчават да повишават осведомеността на своите иновативни МСП за значението на киберсигурността, свързана с тяхната неразгласяема информация, търговски тайни и ноу-хау, използвани в стопанската им дейност. За тази цел държавите членки и EUIPO се насърчават:

а) да популяризират разработвания понастоящем от Комисията инструментариум за повишаване на осведомеността с цел предотвратяване на незаконното придобиване на търговски тайни на МСП чрез пробиви в киберсигурността, хакерски атаки и други кибератаки;

б) да разпространяват инструментите от инструментариума (по-специално секторните бизнес ръководства, често задаваните въпроси, казусите и добрите практики в областта на киберсигурността, прилагани от предприятията) и да се свържат със стопанските камарите и стопанските асоциации с цел МСП да се поощряват да участват в безплатни онлайн курсове и уебинари по киберсигурност;

в) да популяризират останалите инструменти за повишаване на осведомеността, които са на разположение на информационния портал за киберсигурност, за да се помогне на МСП да защитават по-добре своята интелектуална собственост и търговски тайни и да им се съдейства да предотвратяват по-ефективно кибератаки.

64) Икономическите оператори се насърчават:

а) да надграждат своето равнище на защита срещу кибератаки, като използват, наред с другото, инструменти, предоставени от публичните органи, включително инструментариума на Комисията, предназначен за предотвратяване или реагиране на кибератаки, целящи присвояване на търговски тайни;

б) да обучават персонала си как да предотвратява, управлява и реагира на кибератаки, насочени към търговските им тайни, като използват безплатните курсове за обучение и други обучителни и информационни материали, разработени от Комисията за тази цел в контекста на инструментариума за предотвратяване на кибернетични кражби.

ГЛАВА 6

## НАСЪРЧАВАНЕ НА ОСВЕДОМЕНОСТТА, ОБУЧЕНИЕТО И ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЛАСТТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ СРЕД ВСИЧКИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

*Популяризиране на знанията и обучението в областта на интелектуалната собственост в националните образователни програми*

65) Държавите членки се насърчават да въведат в националните си образователни програми и в професионалното обучение, особено в икономическите специалности във висшето образование, основните понятия за права върху интелектуалната собственост, етичното използване на материали, защитени с права върху интелектуалната собственост, и нарушенията на правата върху интелектуалната собственост. Те също така се насърчават да поощряват творчеството, иновациите, предприемачеството и отговорната цифрова ангажираност.

66) Държавите членки се насърчават да поощряват осведомеността относно правата върху интелектуалната собственост в учебниците и разпространението на учебни материали за правата върху интелектуалната собственост в съответните институции за обучение на учители. За тази цел държавите членки се насърчават да популяризират в своите образователни институции, включително университети и научноизследователски организации, образователните и обучителните материали, изготвени и събрани в рамките на проекта Ideas Powered @ School, управляван от EUIPO, които следва да включват и доказателства за рисковете за здравето и безопасността, свързани с фалшифицираните продукти.

*Насърчаване на обучението на служителите, отговорни за упражняването на правата върху интелектуалната собственост.*

67) Държавите членки се насърчават да включат адаптирано съдържание за защита и упражняване на права върху интелектуалната собственост, изготвено от EUIPO и CEPOL, в следните области, *inter alia*:

   а) в задължителната национална програма за обучение, предназначена за компетентните органи, включително полицията, митническите служби и прокуратурата;

   б) в националната програма за обучение, предназначена за органите за надзор на пазара и органите за гранична и брегова охрана.

68) Компетентните органи, включително органите за надзор на пазара и органите за гранична и брегова охрана, се насърчават: i) да стимулират участието на своя персонал в редовните обучения, организирани от EUIPO и CEPOL по въпросите на упражняването на правата върху ИС; и ii) да споделят със своя персонал материалите за обучение, подготвени от тези агенции на ЕС.

*Онлайн аптеки*

69) Държавите членки, в сътрудничество с организациите на потребителите, се насърчават да помагат на потребителите да избягват незаконни онлайн аптеки, като повишават осведомеността за общото лого, показвано на уебсайтове, предлагащи лекарствени продукти за продажба от разстояние на обществеността.

*Списък с фалшифицирани и пиратски стоки*

70) В рамките на своите дейности за борба с фалшифицирането държавите членки се насърчават да разглеждат, когато е целесъобразно, информацията, предоставена в списъка с фалшифицирани и пиратски стоки, като отчитат факта, че в него не се съдържат констатации за правни нарушения.

*Защита и упражняване на правата върху интелектуалната собственост на пазари извън ЕС*

71) Преди да започнат нова стопанска дейност в държава извън ЕС, икономическите оператори в ЕС се насърчават да се запознаят със стопанската и правната среда в тази държава, като направят справка с информацията, предоставена от информационните центрове за правата върху интелектуалната собственост и публикувана в доклада на Комисията относно защитата и упражняването на правата върху интелектуалната собственост в трети държави. В този двугодишен доклад се посочват третите държави, в които състоянието на защитата и упражняването на правата върху интелектуалната собственост (както онлайн, така и офлайн) предизвиква най-голяма загриженост в ЕС. Това ще помогне на икономическите оператори да вземат информирани стопански решения. Те също така се насърчават да използват съществуващите технически инструменти (например TMview и DesignView на EUIPO) или да съобщават за проблеми, свързани с ИС, които биха могли да окажат въздействие върху бъдещите им стопански дейности извън ЕС (например чрез портала Access2Markets ([57])).

([57]) Начална страница| Access2Markets (europa.eu)

*Зона за свободна търговия*

72) Намиращите се в ЕС оператори в зони за свободна търговия се насърчават да се придържат към Кодекса за поведение за чисти зони за свободна търговия, приложен към Препоръката на ОИСР относно борбата с незаконната търговия: повишаване на прозрачността в зоните за свободна търговия.

ГЛАВА 7

## ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ И НАБЛЮДЕНИЕ

73) При поискване държавите членки следва да докладват на Комисията за действията, предприети за изпълнение на препоръките, които са адресирани до държавите членки.

74) Комисията приканва EUIPO да повишава осведомеността и да провежда комуникационни и информационни прояви, свързани с настоящата препоръка. Тя също така приканва EUIPO да окаже подкрепа на Комисията при наблюдението на изпълнението и въздействието на настоящата препоръка.

75) Обсерваторията на EUIPO за нарушенията на правата върху интелектуална собственост се насърчава:

— да разпространи препоръките в мрежата си от заинтересовани страни, включително в мрежата си от съдии;

— да събира информация и съответна съдебна практика относно прилагането на Директива 2004/48/ЕО;

— да гарантира, че всички съответни заинтересовани страни в рамките на нейната мрежа ще предоставят чрез IPEP информация за определените от тях лица за контакт по въпросите, свързани с упражняването на правата върху интелектуалната собственост;

— да продължи да разработва IPEP, като включва нови функционалности и разширява съществуващите функционалности за нови заинтересовани страни, и да продължи да наблюдава използването на IPEP;

— да наблюдава и споделя добрите практики, прилагани от компетентните органи и посредническите услуги, и да наблюдава, доколкото е възможно, прилагането на добрите практики, обхванати от настоящата препоръка;

— да подкрепя Комисията в нейния диалог със заинтересованите страни, особено в контекста на осъвременяването на меморандумите за разбирателство;

— да подкрепя Комисията в нейните диалози със заинтересованите страни относно новите технологии, насочени към адаптиране на практиките и стратегиите в областта на интелектуалната собственост към виртуалните светове и изкуствения интелект, по-специално за насърчаване на научните изследвания, добрите практики и диалога между всички заинтересовани страни, включително МСП, за справяне с предизвикателствата в областта на изкуствения интелект;

— да подкрепя Комисията в събирането и споделянето на добри практики относно съхранението и унищожаването на стоки, които нарушават права върху ИС, включително относно безопасни за околната среда методи за съхранение и унищожаване;

— да подкрепя анализа и дискусиите относно системите за обмен на информация чрез Техническата група относно упражняването на права върху интелектуалната собственост и обмена на данни;

— да си сътрудничи с органите на ЕС, свързани с упражняването на права, с органите за надзор на пазара и с други компетентни национални органи и да укрепва техните мрежи;

— да подпомага Комисията по отношение на тенденциите, свързани с фалшифицирането и пиратството, в онлайн платформите и социалните медийни услуги на трети държави;

— да наблюдава въздействието на конкретните курсове за обучение в областта на ИС върху правоприлагащите органи и да следи за евентуалното включване на курсове в областта на ИС от страна на държавите членки в техните национални програми за обучение, предназначени за компетентните органи;

— да насърчава операторите на ЗСТ в ЕС да спазват препоръката на ОИСР за повишаване на прозрачността в зоните за свободна търговия.

76) EUIPO се приканва да проследи успеха на упражняването на прегледа на ИС въз основа на броя на националните служби за интелектуална собственост, които предоставят услугата, както и на броя на МСП, които я използват.

77) EUIPO се приканва да разшири сътрудничеството си с EURid и други регистри по отношение на имената на домейни, по-специално по отношение на системата за информация и предупреждения, на географските указания и на други ДПН.

78) EUIPO се приканва да повишава осведомеността относно киберсигурността и да допринася за разпространението и популяризирането на инструментариума за предотвратяване на кибернетични кражби, включително на материалите за повишаване на осведомеността и за обучение.

79) Центърът за медиация на EUIPO се насърчава: i) да изгражда и поддържа съответните мрежи за насърчаване и разширяване на използването на АРС при спорове, свързани с интелектуалната собственост, включително по отношение на нарушения, с цел по-ефективна борба с фалшифицирането; и ii) да следи за изпълнението на мерките, свързани с АРС.

80) Комисията ще направи оценка на въздействието на настоящата препоръка, като надлежно вземе предвид констатациите на EUIPO, не по-късно от три години след приемането на препоръката. Въз основа на това Комисията ще прецени дали са необходими допълнителни мерки на равнището на ЕС, като вземе предвид: i) технологичното развитие; ii) резултатите от последващото проучване относно прилагането на Директива 2004/48/ЕО; и iii) всяко въздействие, което прилагането на Регламент (ЕС) 2022/2065 и Препоръка (ЕС) 2023/1018 би могло да окаже върху упражняването на правата върху интелектуалната собственост и борбата с фалшифицирането и пиратството.

Съставено в Брюксел на 19 март 2024 година.

*За Комисията*
Thierry BRETON
*Член на Комисията*